

ชื่อเรื่องงานวิจัยทางคลินิก	การประเมินการใช้ยา Meropenem ในโรงพยาบาลพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (Drug Use Evaluation of Meropenem at Phanatnikhom Hospital)
โรงพยาบาล/ สถาบัน	พนัสนิคม จังหวัด ชลบุรี
ชื่อเจ้าของผลงาน	นางสาวศศิโสภา เสดตะกลัมพ์
ชื่อย่อวุฒิการศึกษา	ภบ.
ชื่อผู้ร่วมผลงาน	นายพงศธร ชาวนาแปน (ภบ., วท.ม) และนางสาวณิรชา คมขำ (ภบ.)
ชื่อผู้แนะนำผลงาน	นางสาวศศิโสภา เสดตะกลัมพ์ ชื่อย่อวุฒิการศึกษา ภบ.

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย (Background & Rationale): เชื้อดื้อยาเป็นปัญหาของประเทศและของโลก ซึ่งนอกจากจะสร้างผลกระทบต่อตัวผู้ป่วยเองแล้ว ยังส่งผลต่อค่าใช้จ่ายทางด้านระบบสาธารณสุข โดยพบว่าการติดเชื้อที่เกิดจากแบคทีเรียที่ดื้อยาปฏิชีวนะจะทำให้ผู้ป่วยต้องใช้ระยะเวลาในการรักษาที่นานขึ้น มีค่าใช้จ่ายในการรักษาตัวสูงขึ้น รวมทั้งต้องใช้บุคลากรทางการแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้นด้วย สำหรับประเทศไทยพบว่าคนไทยติดเชื้อดื้อยามากกว่า 100,000 คน/ปี ใช้เวลารักษาตัวนานขึ้นมากกว่า 1 ล้านวัน และทำให้เกิดการเสียชีวิตมากกว่าปีละ 30,000 ราย โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาเชื้อดื้อยาในประเทศไทยคือ การใช้ยาปฏิชีวนะมากเกินไปและไม่เหมาะสม รวมทั้งขาดมาตรการควบคุม การประเมินการใช้ยาที่ควบคุม (Drug use evaluation; DUE) เป็นกระบวนการหรือกลไกในการประกันคุณภาพการรักษาด้วยยาอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะให้การใช้นั้นเป็นการใช้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ Defined daily dose (DDD) เป็นขนาดยาโดยเฉลี่ยสำหรับการรักษาต่อวัน สำหรับการให้ตามข้อบ่งใช้หลักของยานั้น ซึ่งองค์การอนามัยโลกจะกำหนดค่าในแต่ละยาตามจุดชีพและเมื่อนำมาคำนวณต่อจำนวนวันนอนผู้ป่วยในแต่ละโรงพยาบาล จะสามารถนำค่านี้มาเปรียบเทียบระหว่างยาตามจุดชีพได้ โรงพยาบาลพนัสนิคมได้มีการทำการติดตามการใช้ยาปฏิชีวนะที่ควบคุม meropenem ซึ่งมีการสั่งใช้ยามากที่สุดและมีมูลค่าการใช้ยาสูงสุดเป็นอันดับ 1 ในกลุ่มยาที่ควบคุม โดยมีปริมาณการใช้ยาในปีงบประมาณ 2560 จำนวน 5,791 vials คิดเป็นมูลค่า 1,511,451 บาท การศึกษานี้จึงได้มีการประเมินการใช้ยา meropenem ด้านข้อบ่งใช้ ขนาดยา ระยะเวลาการใช้ยา ความเหมาะสมของการสั่งใช้ยา และมูลค่าจากการใช้ยาไม่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายด้านการใช้ยาที่เหมาะสมของโรงพยาบาลพนัสนิคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives): เพื่อประเมินการใช้ยา meropenem ด้านข้อบ่งใช้ ข้อปฏิบัติในการใช้ยา ระยะเวลาการใช้ยา มูลค่าจากการใช้ยาไม่เหมาะสม และวิเคราะห์ปริมาณการใช้ยาปฏิชีวนะที่คลุมเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาล โดยใช้ DDD

ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology): เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา แบบการศึกษาย้อนหลัง (retrospective study) ในผู้ป่วยทุกรายที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลที่ได้รับยา meropenem ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2560 ถึง 30 กันยายน 2561 โดยเก็บรวบรวมแบบติดตามการใช้ยาที่ควบคุมทั้งหมดภายหลังจากที่ผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล คัดกรองผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยยา meropenem ประเมินข้อมูลของผู้ป่วยเป็นรายบุคคล หากข้อมูลครบถ้วนให้ทำการบันทึกแบบบันทึกข้อมูลที่สร้างขึ้นใหม่ จากนั้นจึงประเมินความเหมาะสมของการสั่งใช้ยา และสรุปข้อมูลผู้ป่วยที่ได้รับการติดตาม ซึ่งข้อมูลทั้งหมดนำมาทำการวิเคราะห์โดยคำนวณความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษา (Results): เมื่อมีการทำการติดตามการใช้ยาปฏิชีวนะที่ควบคุมของยา meropenem ในผู้ป่วยทุกรายที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลในปีงบประมาณ 2561 พบว่ามีผู้ป่วยทั้งหมด 330 ราย ที่ได้รับยา meropenem ผลการประเมินการสั่งใช้ยาด้านข้อบ่งใช้สำหรับการรักษาแบบ empirical therapy พบว่าสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน 212 ราย (ร้อยละ 58.73) สำหรับการรักษาแบบ document therapy พบว่าสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน 106 ราย (ร้อยละ 29.36) ผลการประเมินการสั่งยาด้านการใช้ยา พบว่าผู้ป่วยได้รับขนาดยาสอดคล้องตามเกณฑ์ 292 ราย (ร้อยละ 88.48) ผลการประเมินด้านระยะเวลาการให้ยาพบว่าผู้ป่วยทุกรายได้รับระยะเวลาการให้ยา

สอดคล้องตามเกณฑ์ มูลค่าการสั่งใช้ยา meropenem ของปีงบประมาณ 2561 พบว่าการสั่งใช้ยาที่สอดคล้องตาม เกณฑ์มาตรฐานคิดเป็นเงิน 1,337,332 บาท (ร้อยละ 88.48) การวิเคราะห์ปริมาณการใช้ยาเปรียบเทียบระหว่าง ปีงบประมาณ 2560-2561 (DDD/1000 patient-day) พบว่ามีจำนวนวันนอนโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณยา meropenem ที่จำหน่ายออกมีการลดลง

สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ: การพัฒนาระบบการติดตามการใช้ยาปฏิชีวนะที่ควบคุมของยา meropenem นั้นส่งผลให้การสั่งใช้ยามีความเหมาะสมมากขึ้น มีประสิทธิภาพ ความปลอดภัยในการใช้ยา ความไวของเชื้อต่อยา มี แนวโน้มเพิ่มขึ้น และสามารถลดมูลค่าของยาที่จะสูญเสียจากการใช้ยาไม่เหมาะสมได้ แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องการติดตาม แบบติดตามการใช้ยาที่ควบคุม ทำให้ได้ข้อมูลในการประเมินไม่เพียงพอ จึงต้องมีการพัฒนาระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนในการประเมินการสั่งใช้ยาในอนาคต

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์: ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการติดตามการใช้ยาที่ควบคุมของยาอื่นๆ ต่อไป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ: ความร่วมมือจากสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะองค์กรแพทย์ที่เป็นผู้ริเริ่มและร่วมกำหนดแนวทางใน การดำเนินงานนี้

การสนับสนุนที่ได้รับจากผู้บริหารหน่วยงาน/องค์กร: งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากผู้บริหาร กลุ่มงานเภสัชกรรม องค์กรแพทย์ องค์กรพยาบาล และ นพ.ประยุทธ์ หมีนหน้า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนัสนิคมที่ สนับสนุนให้เกิดการสร้างงานวิจัยในโรงพยาบาล

การติดต่อกับทีมงาน: โทร 0823861794

Email: h_oocded@hotmail.com